

6. Had het dagelijks bestuur de aanvraag afgevoerd met toepassing van art. 13 lid 2 onder c Pw, dan zou het in elk geval niet dit motiveringsgebrek kunnen worden tegengeworpen. Want, als gezegd, dan is het primair de eigen verantwoordelijkheid van de jongere om geschikte scholing te zoeken. Ook een eventueel al aanwezige startkwalificatie, maakt op zich nog niet dat de jongere niet meer naar scholing hoeft te zoeken (uitspraak van 24 april 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1263). Het feit dat hij bijstand aanvraagt, is immers een indicatie dat hij er kennelijk met zijn huidige opleiding niet in is geslaagd om werk te vinden of te behouden. Daarbij is natuurlijk wel van belang hoelang iemand al werkloos is en welke opleiding hij al afgerond heeft.

7. De CRvB ziet echter geen reden om de rechtsgevolgen van de afwijzing in stand te laten op grond van art. 13 lid 2 onder c Pw. En hij besteedt hier ook geen nadere overwegingen aan. Wel overweegt de CRvB dat appellante pas per 1 september 2015 daadwerkelijk een BOL- of BBL-opleiding zou kunnen gaan volgen, zodat het dagelijks bestuur, ten tijde van de afwijzing van de aanvraag op 12 mei 2015, nog tijd genoeg had om te onderzoeken of een opleiding nodig was om de kansen op de arbeidsmarkt van appellante te vergroten en welke opleiding dit dan zou moeten zijn. En wellicht dat om die reden ook de vraag of de uitsluitingsgrond van onderdeel c aan de orde zou kunnen zijn niet verder wordt beantwoord en kennelijk ook het dagelijks bestuur hier niet mee is gekomen in het verweerschrift. De CRvB heeft namelijk ook al eerder geoordeeld dat deze uitsluitingsgrond niet aan de orde is zolang, bijvoorbeeld vanwege de vaste instapmomenten, een opleiding niet daadwerkelijk al gevolgd kan worden (uitspraak van 7 oktober 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:3351, «USZ» 2014/360, m.nt. H.W.M. Nacinovic).

8. Niettemin blijft hiermee nog een vraag onbeantwoord. Het dagelijks bestuur had het eerdere recht op bijstand van appellante beëindigd met toepassing art. 13 lid 2 onder c Pw. Als we aannemen dat dat besluit correct was (daarover vermeldt de uitspraak verder niets), is de vraag hoe lang deze uitsluitingsgrond kan doorwerken. Met andere woorden: kan een jongere die is uitgesloten van het recht op bijstand op grond van art. 13 lid 2 onder c Pw, nadat het instapmoment voor de opleidingen voorbij is gegaan,

eenvoudig opnieuw bijstand aanvragen, zonder dat de uitsluitingsgrond hem nog tegen geworpen zou kunnen worden; althans niet voordat er weer een nieuw instapmoment is aangebroken? Gelet op de verstrekkenheid van een uitsluitingsgrond is voor een dergelijke strikte uitleg van art. 13 lid 2 onder c Pw zeker wat te zeggen. Maar tegelijkertijd wordt daarmee de werking van die uitsluitingsgrond flink beperkt. Het is daarom jammer dat de CRvB niet expliciet op de aanwezigheid van deze uitsluitingsgrond is ingegaan.

H.W.M. Nacinovic

84

Centrale Raad van Beroep
18 december 2018, nr. 16/4231 BBZ,
ECLI:NL:CRVB:2018:4314
(Korte, Boxum, Schoneveld)
Noot E. van den Bogaard en H.W.M. Nacinovic

Bijstand aan zelfstandige. Bestrijden advies over levensvatbaarheid bedrijf. Equality of arms. Korošec-rechtspraak ook van toepassing op niet-medische geschillen. Eigen deskundigheid appellante. Geen twijfel over juistheid advies.

[Bbz 2004 art. 1 c; EVRM art. 6 lid 1]

Essentie: i. Volgens vaste rechtspraak in zaken waar de bestuursrechter de beoordeling van de verzekeringsartsen van het UWV toetst, moet eerst worden bezien of de besluitvorming zorgvuldig is verlopen, vervolgens of het beginsel van wapengelijkheid (equality of arms) is geschonden en ten slotte dient de inhoudelijke beoordeling plaats te vinden. In zaken als deze bestaat geen grond om daarover anders te oordelen.

ii. Van appellant als startende ondernemer mag verwacht worden dat hij een behoorlijke mate van deskundigheid heeft over de markt waarop hij zich gaat begeven, de bedrijfsvoering die hij beoogt en de financiering van zijn bedrijf. Wat appellant heeft aangevoerd of kon aanvoeren was daarom geschikt om twijfel te zaaien over de conclusie dat zijn bedrijf niet levensvatbaar was. Het door appellant gestelde financiële onvermogen kan dan ook buiten beschouwing worden gelaten.

Samenvatting: i. Tussen partijen is in geschil of het bedrijf van appellant als levensvatbaar in de zin van art. 1 onder c Bbz 2004 is aan te merken. Nu het hier gaat om een aanvraag rust de bewijslast van levensvatbaarheid naar vaste rechtspraak op appellant.

Zoals de Raad eerder heeft overwogen, kan een bijstandverlenend orgaan zich bij zijn besluitvorming inzake vragen over levensvatbaarheid van bedrijven baseren op adviezen van deskundige instanties als Motivity.

Appellant heeft aangevoerd dat de rechtbank hem ten onrechte tegenwerpt dat hij geen contra-expertise heeft overgelegd. Appellant heeft in dit verband betoogd, met verwijzing naar het arrest Korošec, dat er tot en met de beroepsprocedure geen sprake is geweest van een eerlijk proces, meer in het bijzonder van een schending van het beginsel van equality of arms, aangezien hij vanwege zijn financiële situatie geen daadwerkelijke toegang tot een onafhankelijke (tegen)deskundige heeft gehad.

Volgens vaste rechtspraak in zaken waar de bestuursrechter de beoordeling van de verzekeringsartsen van het UWV toetst, moet bij die beoordeling eerst bezien worden of de besluitvorming zorgvuldig is verlopen, vervolgens of het beginsel van wapengelijkheid (equality of arms) is geschonden en ten slotte dient de inhoudelijke besluitvorming plaats te vinden. In zaken als deze bestaat geen grond om daarover anders te oordelen.

ii. Er is geen reden om aan te nemen dat appellant belemmeringen heeft ondervonden bij het onderbouwen van zijn standpunt. Appellant heeft voldoende gelegenheid gehad om zijn tegenargumenten in te brengen tegen het advies. Hij heeft dit ook gedaan en hij beschikte – als de startende ondernemer – ook over voldoende gegevens daarvoor en heeft deze ook gebruikt. Hij heeft daarbij voldoende gelegenheid gehad om zijn standpunt te doen ondersteunen met andere dan van hemzelf afkomstige stukken, van welke gelegenheid hij geen gebruik heeft gemaakt. Daarbij is van belang dat van appellant als startende ondernemer verwacht mag worden dat hij een behoorlijke mate van deskundigheid heeft over de markt waarop hij zich gaat begeven, de bedrijfsvoering die hij beoogt en de financiering van zijn bedrijf. In deze zin wijkt de onderhavige zaak in belangwekkende mate af van de zaken waarin sprake is van een medische beoordeling door verzekeringsartsen, waarbij de betrokkene in de regel niet beschikt over medische deskundigheid om ten aanzien van zijn eigen situatie op gelijk niveau tegenwicht te kunnen bieden aan die deskundigen. Ten slotte is van belang dat

ook als appellant geen door derden gegeven deskundige bestrijding van de juistheid van het advies levert, maar zelf onderbouwd en gemotiveerd het door het college aan de besluitvorming ten grondslag gelegde advies betwist of aanknopingspunten voor twijfel aan de juistheid of de volledigheid van dat advies aandraagt, de rechter kan oordelen dat het advies de besluitvorming niet kan dragen en voorts de bevoegdheid heeft om zelf een deskundige te benoemen om tot een oordeel te komen. Hieruit volgt dat wat appellant heeft aangevoerd of kon aanvoeren geschikt was om die twijfel te zaaien over de conclusie van Motivity dat het bedrijf niet levensvatbaar was. Daarom is het beginsel van wapengelijkheid in dit geval niet geschonden en bestaat geen aanleiding om een deskundige in te schakelen. Gelet hierop kan het door appellant gestelde financiële onvermogen buiten beschouwing worden gelaten.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 23 mei 2016, 15/4448 (aangevallen uitspraak), tussen:

[appellant] te [woonplaats] (appellant)
het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam (college)

Procesverloop

Namens appellant heeft mr. N. Velthorst, advocaat, hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 28 februari 2017. Appellant is verschenen, bijgestaan door mr. Velthorst. Als tolk is verschenen M. Russo. Het college heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. S.S. Kisoentewari.

Overwegingen

1. De Raad gaat uit van de volgende in dit geding van belang zijnde feiten en omstandigheden.

1.1. Appellant heeft op 1 september 2014 een aanvraag ingediend om bijstand ingevolge het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz 2004) voor de algemene noodzakelijke kosten van het bestaan en bedrijfskapitaal ten behoeve van zijn bedrijf [naam bedrijf], dat zich richt op de productie en handel in gegraveerde geschenkartikelen, relatiegeschenken, alcoholische dranken, borden en dergelijke. Appellant heeft zijn aanvraag vergezeld doen gaan van een bedrijfsplan.

1.2. Naar aanleiding van deze aanvraag heeft het college Motivity B.V. (Motivity) te Vlijmen verzocht een bedrijfseconomisch onderzoek in te stellen naar de levensvatbaarheid van het bedrijf. Motivity heeft op 24 december 2014 een advies (advies) uitgebracht. In het advies heeft Motivity geconcludeerd dat het bedrijf van appelland naar verwachting niet levensvatbaar zal zijn. Aan die conclusie heeft Motivity het volgende ten grondslag gelegd. De ondernemerscapaciteiten van appelland worden als matig ingeschat. Vooral de uitwerking van zijn plannen schiet op veel punten tekort. Daarbij overschat appelland zijn capaciteiten om zowel met een webwinkel, een fysieke winkel als op de zakelijke markt actief te zijn. De bedrijfsformule wordt in zijn totaliteit als onvoldoende beoordeeld. De range aan aangeboden producten en diensten is groot, waarbij de onderlinge relatie daartussen niet altijd even duidelijk is. De voorgenomen marketingaanpak is onvoldoende doordacht en oppervlakkig uitgewerkt. De website kent verschillende tekortkomingen, waardoor deze niet de indruk wekt dat de klant te maken heeft met een betrouwbaar bedrijf. De vindplaats van de webwinkel is matig en er zijn geen concrete plannen noch budgetten om hier verandering in te brengen. De wijze waarop de zakelijke markt zal worden benaderd is tijdrovend en verwacht wordt dat die moeilijk is te combineren met de andere bedrijfsactiviteiten. Verder is sprake van een matig perspectief van het bedrijf binnen de huidige marktsituatie. De concurrentiedruk is hoog terwijl het bedrijf geen onderscheidend vermogen heeft. Appelland heeft een negatief eigen vermogen. De investeringsbudgetten overstijgen in totaliteit de beoogde en noodzakelijke investeringen en de kredietmogelijkheden van het Bbz 2004. Een additionele financieringsvorm is niet beschikbaar. De exploitatieverwachtingen van appelland zijn te rooskleurig en kunnen niet op een realistische wijze worden onderbouwd. Op basis van de prognose zal vrijwel direct na de start weer een kredietbehoefte ontstaan en deze zal oplopen tot een problematisch negatief eigen vermogen.

1.3. Bij brief van 28 januari 2015 heeft Motivity gereageerd op een door appelland op 21 januari 2015 gegeven reactie op het advies. Motivity heeft geen aanleiding gezien om het eerder afgegeven advies te herzien.

1.4. Bij besluit van 30 januari 2015 heeft het college de aanvraag afgewezen. Aan de besluitvorming heeft het college ten grondslag gelegd dat het bedrijf van appelland niet levensvatbaar is.

1.5. In bezwaar heeft appelland een uitgebreide reactie, gedateerd 26 januari 2015, gegeven op het advies van Motivity. Motivity heeft op verzoek van het college hierop gereageerd.

1.6. Bij besluit van 5 juni 2015 (bestreden besluit) heeft het college het bezwaar tegen het besluit van 30 januari 2015 ongegrond verklaard.

2. Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep tegen het bestreden besluit ongegrond verklaard. Daartoe heeft de rechtbank overwogen dat het college mocht afgaan op het advies van Motivity. Appelland heeft dit advies wel bestreden, maar zijn bestrijding niet met een contra-expertise onderbouwd. Dat hem daartoe de middelen ontbreken, moet voor zijn risico komen. Daarbij komt dat appelland de gestelde tekortkomingen aan het advies evenmin met andere stukken heeft onderbouwd.

3. Appelland heeft zich in hoger beroep op de hierna te bespreken gronden tegen de aangevallen uitspraak gekeerd.

4. De Raad komt tot de volgende beoordeling.

4.1. Tussen partijen is in geschil of het bedrijf van appelland als levensvatbaar in de zin van artikel 1, aanhef en onder c, van het Bbz 2004 is aan te merken. Nu het hier gaat om een aanvraag rust de bewijslast van levensvatbaarheid naar vaste rechtspraak op appelland. Zie de uitspraken van 21 januari 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:111, en van 4 april 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:1249.

4.2. Een levensvatbaar bedrijf of zelfstandig beroep is volgens artikel 1, aanhef en onder c, van het Bbz 2004 het bedrijf of zelfstandig beroep waaruit de zelfstandige naar verwachting na bijstandverlening een inkomen zal verwerven dat, samen met het overige inkomen, toereikend is voor de voortzetting van het bedrijf of zelfstandig beroep en voor de voorziening in het bestaan. Dit betekent dat het inkomen toereikend dient te zijn om aan alle aflossingsverplichtingen te voldoen, dat voldoende middelen beschikbaar zijn om het bedrijf op peil te houden en dat voorts wordt voorzien in de kosten van het bestaan.

4.3. Zoals de Raad eerder heeft overwogen (bijvoorbeeld de uitspraak van 19 mei 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:1639) kan een bijstandverlenend orgaan zich bij zijn besluitvorming inzake vragen over levensvatbaarheid van bedrijven ba-

seren op adviezen van deskundige instanties als Motivity. Voorts is volgens vaste rechtspraak (uitspraak van 24 februari 2015, ECLI:NL:CRVB:2015:516) voor de beoordeling van de levensvatbaarheid van een bedrijf bepalend de situatie van het bedrijf ten tijde van het besluit op de aanvraag, in dit geval 30 januari 2015. Met eventuele ontwikkelingen na dat tijdstip wordt geen rekening gehouden. Dit betekent dat geen betekenis toekomt aan het door appellant in bezwaar ingediende gewijzigde ondernemingsplan. 4.4. Appellant heeft aangevoerd dat de rechtbank hem ten onrechte tegenwerpt dat hij geen contra-expertise heeft overgelegd. Appellant heeft in dit verband betoogd, met verwijzing naar het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) van 8 oktober 2015 (ECLI:CE:ECHR:2015:1008JUD007721212, zaaknummer 77212/12, Korošec), dat er tot en met de beroepsprocedure geen sprake is geweest van een eerlijk proces, meer in het bijzonder van een schending van het beginsel van equality of arms, zoals dat volgt uit artikel 6, eerste lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), aangezien hij vanwege zijn financiële situatie geen daadwerkelijke toegang tot een onafhankelijke (tegen)deskundige heeft gehad.

4.4.1. Uit het arrest van het EHRM van 5 juli 2007 (ECLI:CE:ECHR:2007:0705JUD003193004, zaaknummer 31930/04, Sara Lind Eggertsdóttir) volgt dat voor de neutraliteit van een door de (bestuurs)rechter benoemde (medisch) deskundige de volgende factoren van belang zijn: 1. de aard van de aan de deskundige opgedragen taak, 2. de positie van de deskundige in de hiërarchie tot het betrokken bestuursorgaan en 3. de rol van de deskundige in de procedure, in het bijzonder het gewicht dat door de rechter aan het deskundigenoordeel wordt toegekend. Het EHRM heeft in voornoemd arrest van 8 oktober 2015 (Korošec) en in het arrest van 10 december 2015, (ECLI:CE:ECHR:2015:1117DEC002627512, zaaknummer 26275/12, Spycher) bepaald dat deze factoren ook van belang zijn bij de beoordeling van de neutraliteit van medisch deskundigen die in opdracht van een bestuursorgaan een advies uitbrengen en waarbij die adviezen een rol spelen in de rechterlijke procedure. Dit volgt ook uit het arrest van het EHRM van 22 mei 2018 (ECLI:CE:ECHR:2018:0522JUD002862115, zaaknummer 28621/15, Devinar), waarbij is her-

haald dat bepalend is of twijfel aan de neutraliteit van deskundige objectief gerechtvaardigd is. Ten slotte geldt, zoals in deze arresten is overwogen, dat voor de vraag of schending van het beginsel van een eerlijk proces sprake is, gezien moet worden op het geheel van de procedure, daaronder begrepen de wijze waarop de bewijslevering heeft plaatsgevonden.

4.4.2. In de hierboven genoemde arresten van het EHRM van 8 oktober 2015 (Korošec), van 10 december 2015 (Spycher), van 3 mei 2016 (ECLI:CE:ECHR:2016:0503JUD000718311, zaaknummer 7183/11, Letinčić) en van 20 mei 2018 (Devinar) heeft het EHRM benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in artikel 6, eerste lid, van het EVRM onder andere vereist dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om haar zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel nadeliger positie ten opzichte van de tegenpartij.

4.4.3. Volgens vaste rechtspraak in zaken waar de bestuursrechter de beoordeling van door de verzekeringartsen van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen toetst, moet bij de onder 4.4.1 en 4.4.2 bedoelde beoordeling eerst bezien worden of de besluitvorming zorgvuldig is verlopen, vervolgens of het beginsel van wapengelijkheid (equality of arms) is geschonden en ten slotte dient de inhoudelijke besluitvorming plaats te vinden. Zie de uitspraken van 30 juni 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:2226, van 3 mei 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1335, van 12 juli 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2127, en van 15 november 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3668. In zaken als deze bestaat geen grond om daarover anders te oordelen. Dat leidt in dit geding tot het volgende.

Stap 1: zorgvuldigheid van de besluitvorming

4.5. Geen aanknopingspunten bestaan voor het oordeel dat in dit geval sprake is geweest van onzorgvuldige besluitvorming. Appellant heeft zijn aanvraag vergezeld doen gaan van een bedrijfsplan en onderliggende gegevens. Het college heeft, omdat het zelf onvoldoende deskundigheid heeft om de levensvatbaarheid van het bedrijf van appellant te kunnen beoordelen, een advies gevraagd aan Motivity. Motivity heeft met appellant over het plan gesproken. Daarbij heeft appellant toelichting op het plan en nadere gegevens verstrekt. Motivity heeft daarop zijn advies gebaseerd. Appellant heeft zijn bedenkingen tegen het uitgebrachte advies naar voren kunnen brengen,

waarop Motivity heeft gereageerd. Wat door appellant in bezwaar onder meer door een wijziging van zijn ondernemingsplan is aangevoerd, heeft het college opnieuw aan Motivity voorgelegd. Op deze wijze heeft appellant ruimschoots de gelegenheid gehad zijn aanvraag te onderbouwen en in te gaan op het advies van Motivity.

Stap 2: equality of arms

4.6. Anders dan appellant heeft betoogd, is in zijn geval geen sprake van de door hem gestelde schending van het in artikel 6, eerste lid, van het EVRM gewaarborgde beginsel van equality of arms (wapengelijkheid). Er is geen reden om aan te nemen dat appellant belemmeringen heeft ondervonden bij het onderbouwen van zijn standpunt. Appellant heeft voldoende gelegenheid gehad om zijn tegenargumenten in te brengen tegen het advies. Hij heeft dit ook gedaan, zoals onder 4.5 weergegeven, en hij beschikte – als de startende ondernemer – ook over voldoende gegevens daarvoor en heeft deze ook gebruikt. Ook in beroep en hoger beroep heeft hij die gelegenheid gehad en benut. Hij heeft daarbij voldoende gelegenheid gehad om zijn standpunt te doen ondersteunen met andere dan van hemzelf afkomstige stukken, van welke gelegenheid hij geen gebruik heeft gemaakt. Daarbij is van belang dat van appellant als startende ondernemer verwacht mag worden dat hij een behoorlijke mate van deskundigheid heeft over de markt waarop hij zich gaat begeven, de bedrijfsvoering die hij beoogt en de financiering van zijn bedrijf. In deze zin wijkt de onderhavige zaak in belangwekkende mate af van de zaken waarin sprake is van een medische beoordeling door verzekeringsartsen, waarbij de betrokkene in de regel niet beschikt over medische deskundigheid om ten aanzien van zijn eigen situatie op gelijk niveau tegenwicht te kunnen bieden aan die deskundigen. Ten slotte is van belang dat ook als appellant geen door derden gegeven deskundige bestrijding van de juistheid van het advies levert, maar zelf onderbouwd en gemotiveerd het door het college aan de besluitvorming ten grondslag gelegde advies betwist of aanknopingspunten voor twijfel aan de juistheid of de volledigheid van dat advies aandraagt, de rechter kan oordelen dat het advies de besluitvorming niet kan dragen en voorts de bevoegdheid heeft om zelf een deskundige te benoemen om tot een oordeel te komen. Hieruit en uit wat onder 4.7 wordt overwogen volgt dat wat appellant heeft

aangevoerd of kon aanvoeren geschikt was om die twijfel te zaaien over de conclusie van Motivity dat het bedrijf niet levensvatbaar was. Daarom is het beginsel van wapengelijkheid in dit geval niet geschonden en bestaat geen aanleiding om een deskundige in te schakelen. Gelet hierop kan het door appellant gestelde financiële onvermogen buiten beschouwing worden gelaten.

Stap 3: inhoudelijke beoordeling

4.7. Appellant heeft aangevoerd, met verwijzing naar zijn reactie van 26 januari 2015, dat er voldoende aanknopingspunten zijn voor twijfel aan de zorgvuldigheid en inhoud van het rapport van Motivity, nu hij zowel de totstandkoming als de inhoud van het rapport op meerdere concrete punten gemotiveerd heeft bestreden.

4.7.1. In geschil is dus of het college zijn conclusie dat appellant niet aannemelijk heeft gemaakt dat zijn bedrijf levensvatbaar is, kan baseren op het advies in het licht van wat appellant hiertegen heeft aangevoerd.

4.7.2. De zwaarwegende onderdelen van de beoordeling van de levensvatbaarheid van het bedrijf in het advies zijn de omzetverwachting, het te verwachten bedrijfsresultaat, de financiering en de verwachte capaciteitsproblemen.

4.7.3. In het ondernemingsplan gaat appellant uit van een verwachte omzet van € 195.000,= in het eerste jaar en € 271.400,= en € 389.784,= in de daarop volgende jaren. Motivity heeft in het advies van 24 december 2014 vastgesteld dat een onderbouwing voor de omzetverwachting van appellant ontbreekt. Op basis van een inschatting van de kracht van de bedrijfsformule en het oordeel over de marketingaanpak en de concurrentieverhoudingen heeft Motivity, als deskundig adviseur, een omzetprognose vastgesteld van € 70.000,= in het eerste jaar. Voor de daaropvolgende jaren gaat Motivity uit van een beperkte omzetgroei met € 5.000,= per jaar. Uitgaande van deze omzetprognose komt Motivity tot de conclusie dat na aftrek van de inkoopwaarde, de bedrijfslasten en de afschrijvingen een negatief bedrijfsresultaat van € 24.100,= in het eerste jaar tot € 22.800,= in het vierde jaar wordt bereikt. Tegenover dit onderdeel van het advies heeft appellant zowel in zijn reactie van 21 januari 2015 als in zijn in bezwaar gegeven reactie van 26 januari 2015 geen concrete onderbouwing gegeven voor de door hem verwachte omzet, bijvoorbeeld door middel van intentieverklaringen van leveranciers en/of afnemers of an-

dere stukken. Volgens vaste rechtspraak (bijvoorbeeld de uitspraak van 5 januari 2010, ECLI:NL:CRVB:2010:BK9638) vormen louter de eigen verwachtingen onvoldoende basis voor het toekennen van bedrijfskapitaal en/of periodieke bijstand aan een startende zelfstandige.

4.7.4. In het advies vermeldt Motivity verder dat appellant verwacht dat voor de aanvulling van de benodigde bedrijfsmiddelen en het huren en inrichten van een winkelruimte investeringen met een omvang van € 67.000,= nodig zijn. Op basis hiervan heeft Motivity de kredietbehoefte vastgesteld op € 67.000,= en vastgesteld dat deze hoger is dan de in het kader van het Bbz 2004 beschikbare kredietfaciliteit van maximaal € 35.100,= voor startende ondernemers. Op grond van het ondernemingsplan en de financiële positie van appellant acht Motivity het verkrijgen van een bancaire financiering voor het resterende deel van de kredietbehoefte (€ 31.900,=) niet realiseerbaar. Door de onder 4.4.3 geschetste negatieve resultaten zal er volgens Motivity bovendien in de loop van het eerste jaar opnieuw een kredietbehoefte ontstaan die in de jaren erna verder zal oplopen tot € 158.500,= aan het einde van het vierde jaar. Op dit onderdeel van het advies is appellant niet ingegaan.

4.7.5. Verder voorziet Motivity capaciteitsproblemen omdat appellant zich, naast de exploitatie van zowel een fysieke winkel als een webwinkel, wil richten op zakelijke afnemers. Motivity acht vooral de wijze waarop appellant de zakelijke markt zal gaan benaderen, namelijk door middel van telefonische acquisitie en het bezoeken van bedrijven om zijn producten te tonen, tijdrovend en verwacht dat dit moeilijk te combineren zal zijn met de exploitatie van de fysieke winkel en de webwinkel en de benodigde productieactiviteiten (waaronder graveerwerkzaamheden). Alleen bij een zeer lage bedrijfsdrukke en regelmatig sluiten van de winkel zijn dit volgens Motivity combineerbare activiteiten. Motivity heeft, in reactie op de stelling van appellant dat hij een assistent zal hebben om hem te helpen met de winkel als hij andere verplichtingen heeft, te kennen gegeven dat in de prognose, gelet op de verwachte bedrijfsdrukke en het omzetriveau, geen rekening is gehouden met het aanstellen van personeel en dat dit de verwachte verliezen aanzienlijk hoger zou maken. Op dit door Motivity genoemde kostenaspect van het inzetten van personeel is appellant in zijn eerdergenoemde reacties niet ingegaan.

4.7.6. Gelet op wat onder 4.7.3 tot en met 4.7.5 is overwogen heeft appellant de onjuistheid van de conclusies van Motivity ten aanzien van de verwachte omzet, het verwachte bedrijfsresultaat, de financiering en de verwachte capaciteitsproblemen onvoldoende onderbouwd. Ook heeft appellant geen objectieve gegevens overgelegd die de onder 4.7.3 tot en met 4.7.5 besproken conclusies in het advies ontkrachten en het standpunt ondersteunen dat wel sprake is van een levensvatbaar bedrijf.

4.7.7. In wat appellant overigens heeft aangevoerd is geen grond gelegen voor het oordeel dat het college het advies niet aan zijn besluitvorming ten grondslag heeft mogen leggen. Het advies getuigt voorts van een zorgvuldig onderzoek, is inzichtelijk en consistent. Appellant heeft grotendeels zelf de benodigde gegevens aan Motivity aangeleverd en het advies is met appellant besproken. De door Motivity bezigde motivering is overtuigend.

4.8. Uit wat hiervoor onder 4.7 tot en met 4.7.7 is overwogen volgt dat appellant er niet in is geslaagd om aanknopingspunten aan te dragen voor twijfel aan de juistheid en de volledigheid van het advies. De conclusie moet daarom zijn dat appellant, het advies in aanmerking genomen, niet aannemelijk heeft gemaakt dat zijn bedrijf levensvatbaar is.

4.9. Uit 4.4 tot en met 4.8 volgt dat het hoger beroep niet slaagt. De aangevallen uitspraak zal, gelet op wat onder 4.4 en 4.6 is overwogen, worden bevestigd met verbetering van gronden.

5. Voor een veroordeling in de proceskosten bestaat geen aanleiding.

Beslissing

De Centrale Raad van Beroep bevestigt de aangevallen uitspraak.

NOOT

1. Hoewel bij het onderwerp 'deskundigenadviesering in het socialezekerheidsrecht' vooral aan medische advisering zal worden gedacht, bijvoorbeeld in arbeidsongeschiktheidszaken of bij medisch geïndiceerde voorzieningen, komt deskundigenadviesering ook buiten het medische geregeld voor. De hier opgenomen uitspraak is daar een voorbeeld van en laat zien dat daarbij dezelfde discussie speelt als in medische zaken: wat kan de burger stellen tegenover een door

een bestuursorgaan ingewonnen deskundigen advies en wat is er nodig om ervoor te zorgen dat hij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om zijn zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een substantieel nadelige positie ten opzichte van het bestuursorgaan (EHRM 8 oktober 2015, ECLI:CE:ECHR:2015:1008JUD007721212 (*Korošec/Slovenië*), par. 46 ("substantial disadvantage"))?

2. Waar gaat de casus over? Appellant is een startende ondernemer en heeft bijstand aangevraagd voor de kosten van levensonderhoud en voor bedrijfskapitaal.

Om met toepassing van het Bbz 2004 voor deze vormen van bijstandverlening in aanmerking te komen, moet het bedrijf van appellant *levensvatbaar* zijn. Onder levensvatbaar verstaat art. 1 onder c Bbz 2004 dat het bedrijf naar verwachting na de bijstandsverlening een inkomen zal opleveren dat, samen met het overige inkomen, toereikend is voor *zowel* de voortzetting van het bedrijf *als* voor de voorziening in het bestaan. Bij het beoordelen van de levensvatbaarheid moet worden uitgegaan van *objectieve* gegevens; individuele behoeften (bijv. lagere kosten van levensonderhoud) zijn daarbij niet bepalend (CRvB 25 januari 2005, ECLI:NL:CRVB:2005:AS4022).

Art. 23 lid 1 Bbz 2004 bepaalt dat de bijstandsverlening aan een beginnend zelfstandige (in beginsel) niet langer mag duren dan 3 jaar. Dat betekent dat, wil het bedrijf levensvatbaar kunnen worden genoemd, de verwachting moet zijn dat dit inkomen uiterlijk vanaf het vierde jaar zal worden behaald.

De voor deze beoordeling benodigde specialistische kennis is binnen een gemeente vaak niet aanwezig. Daarom laat het college zich bij het onderzoek naar de levensvatbaarheid adviseren door een externe deskundige, in dit geval door het adviesbureau Motivity BV. Na een uitgebreid onderzoek (zie r.o. 1.2-1.5) concludeert deze deskundige dat appellant naar verwachting ook in het vierde jaar nog verlies zal lijden, zodat het door hem beoogde bedrijf niet levensvatbaar is en het college zijn aanvraag afwijst.

Het is vaste rechtspraak van de CRvB dat het college zich bij zijn besluitvorming inzake de levensvatbaarheid van een bedrijf mag baseren op adviezen van deskundige instanties als Motivity (zie bijv. de uitspraken van 28 november

2000, ECLI:NL:CRVB:2000:AJ9716, en 12 september 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:3125, «USZ» 2017/391).

Als de beginnend zelfstandige een dergelijk advies wil ontkrachten zal hij aan de hand van *concrete* en *objectieve* gegevens moeten onderbouwen dat dit advies op onzorgvuldige wijze tot stand is gekomen, feitelijke onjuistheden bevat of ondeugdelijk is gemotiveerd dan wel inhoudelijk onjuist is. *Louter eigen verwachtingen* omtrent de te behalen bedrijfsresultaten zijn onvoldoende (zie bijv. de uitspraken van 26 juli 2011, ECLI:NL:CRVB:2011:BR3289, 21 juni 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:2289, en 12 september 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:3125, «USZ» 2017/391). Dit laatste betekent dat als de beginnend zelfstandige wil aantonen dat het rapport van de door de gemeente geraadpleegde deskundige *inhoudelijk* onjuist is, hij dat zal moeten onderbouwen met een *op eigen kosten* te verrichten *contra-expertise* (zie de uitspraken van 28 november 2000, ECLI:NL:CRVB:2000:AJ9716, en 16 april 2002, nr. 99/4742 NABW, beiden niet gepubliceerd op rechtspraak.nl).

Dit laatste aspect raakt de in art. 6 lid 1 EVRM besloten liggende equality of arms. Immers, als de zelfstandige geen middelen heeft om een dergelijke contra-expertise te laten verrichten, dan kan hij het standpunt van het college *alleen naar de wijze van totstandkoming* betwisten maar *niet inhoudelijk* en bevindt hij zich in een substantieel nadelige positie ten opzichte van het college.

3. Dit is precies de positie waarin appellant zich bevindt: hij bestrijdt de bevindingen van Motivity, maar beschikt niet over de financiële middelen om zijn standpunt te onderbouwen met een contra-expertise. De rechtbank overweegt dat dit voor zijn risico moet komen en verklaart het beroep ongegrond, aangezien hij zijn standpunt ook niet met andere stukken heeft onderbouwd. In hoger beroep stelt appellant dat de rechtbank het beginsel van equality of arms heeft geschonden door hem tegen te werpen dat hij geen contra-expertise heeft overgelegd, terwijl hij door het ontbreken van middelen daarvoor geen daadwerkelijke toegang tot dergelijk tegenbewijs heeft gehad.

4. In r.o. 4.4.1 zet de CRvB, met verwijzing naar de rechtspraak van het EHRM in de zaken Sara Lind Eggertsdóttir, Korošec en Spycher, uiteen welke factoren een rol spelen bij de beoordeling

van de *neutraliteit* van een door de rechter benoemde (medisch) deskundige en dat deze factoren ook van belang zijn voor de beoordeling van de neutraliteit van medisch deskundigen die in opdracht van een bestuursorgaan advies uitbrengen. Daaraan voegt de CRvB toe dat de EHRM in zijn uitspraak van 22 mei 2018, ECLI:CE:ECHR:2018:0522JUD002862115 (*Devinar/Slovenië*), heeft herhaald dat bepalend is of eventueel *subjectief begrijpelijke* twijfel aan de neutraliteit van deskundige ook *objectief gerechtvaardigd* is.

In r.o. 4.4.2 overweegt de CRvB dat het EHRM in de arresten Korošec, Spycher, Letinčić en Devinar heeft benadrukt dat het recht op een eerlijk proces als bedoeld in art. 6 lid 1 EVRM onder andere vereist dat elke partij een redelijke kans of gelegenheid krijgt om haar zaak te bepleiten zonder dat er sprake is van een *substantieel nadeliger* positie ten opzichte van de tegenpartij.

In r.o. 4.4.3 geeft de CRvB het in zijn uitspraken van 30 juni 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:2226, «USZ» 2017/326, m.nt. E. van den Bogaard, 3 mei 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1335, «USZ» 2018/201, m.nt. E. van den Bogaard, 12 juli 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2127, en 15 november 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3668, «USZ» 2019/1, ontwikkelde 3-staps toetsingsmodel kort weer en besluit dan: "In zaken als deze bestaat geen grond om daarover anders te oordelen". Anders gezegd: het in deze uitspraken ontwikkelde stappenplan is toepasbaar in alle zaken waarin deskundigenadvisering een rol speelt.

5. Dat in alle zaken waarin deskundigenadvisering een rol speelt, hetzelfde beoordelingskader wordt gehanteerd, is zonder meer toe te juichen. Het betekent dat in al dit soort zaken het toetsingskader drie te onderscheiden stappen kent: (1) beoordeling van de *zorgvuldigheid* van de besluitvorming, (2) toetsing van de *equality of arms* en (3) beoordeling van de *inhoud* van het bestreden besluit.

Uit de rechtspraak in medische zaken is al duidelijk geworden dat de CRvB bij de introductie van stap 2 meer heeft gesuggereerd dan hij bij de toepassing daarvan waarmaakt (zie de noten van E. van den Bogaard onder de uitspraken van 28 juli 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:2770, «USZ» 2017/329, 27 september 2017, ECLI:NL:CRVB:2017:3325, «USZ» 2017/428, en 3 mei 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:1335, «USZ»

2018/201). In de praktijk houdt stap 2 niet meer in dan een beoordeling of de betrokkene voldoende *procedurele* ruimte heeft gehad om het standpunt van het bestuursorgaan te betwisten, bijvoorbeeld door het overleggen van stukken. Gelet op de inrichting van de beroepsprocedure heeft iedere rechtzoekende zo ongeveer per definitie voldoende ruimte om stukken in te brengen en van die ruimte wordt doorgaans ook gebruik gemaakt.

De substantieel nadeliger positie waarin een rechtzoekende kan komen te verkeren, zit dan ook niet in de procedurele ruimte die hij heeft om stukken over te leggen. Die nadeliger positie zit in de *aard* en *inhoud* van die stukken. Volgens het beoordelingskader van stap 2 moet er immers voldoende ruimte zijn om stukken over te leggen die *naar hun aard geschikt* zijn om *inhoudelijke twijfel* te zaaien over de juistheid van het standpunt van het bestuursorgaan. Zoals uiteengezet in de noot van E. van den Bogaard onder de uitspraak van 27 september 2017,

ECLI:NL:CRVB:2018:3325, «USZ» 2017/428, is het om inhoudelijke twijfel te kunnen zaaien noodzakelijk om op gelijke voet met het bestuursorgaan *toegang tot de vereiste deskundigheid* te hebben (in arbeidsongeschiktheidszaken gaat het dan om deskundigheid op het gebied van de vertaling van ziekte naar beperkingen en bij de onderhavige Bbz-zaak om deskundigheid op het gebied van de levensvatbaarheid van bedrijven). Aan die toegang tot deskundigheid hangt een prijskaartje, zowel voor bestuursorganen als voor rechtzoekenden. En precies daar schuurt de equality of arms. Want de vraag of de rechtzoekende over voldoende middelen kan beschikken om zich op gelijke voet met het bestuursorgaan van deskundig advies te voorzien, laat de CRvB het liefst aan zich voorbij gaan.

Ook in deze zaak omzeilt de CRvB het hete hangijzer van de toegang tot deskundigheid, zie de laatste zin van r.o. 4.6. Maar de wijze waarop overtuigt niet.

6. De CRvB begint met de procedurele ruimte die appelland heeft gehad: de CRvB ziet geen reden om aan te nemen dat appelland belemmeringen heeft ondervonden bij het onderbouwen van zijn standpunt. Hij heeft voldoende gelegenheid gehad om zijn argumenten tegen het advies van Motivity in te brengen en hij heeft dit ook gedaan. Daarbij beschikte hij over voldoende gegevens (het ging tenslotte om zijn eigen be-

drijf) en hij heeft die gegevens ook gebruikt. Vervolgens overweegt de CRvB dat appelland ook voldoende gelegenheid heeft gehad om zijn standpunt te doen ondersteunen met *andere dan van hemzelf afkomstige* stukken, van welke gelegenheid hij geen gebruik heeft gemaakt. Hoewel de CRvB dat niet met zoveel woorden zegt, gaat het bij deze "andere dan van hemzelf afkomstige stukken" nu juist precies om de contra-expertise, waarvan de rechtbank appelland had tegengeworpen dat hij die niet had ingebracht en waarvan appelland stelt dat hij die niet kan betalen.

7. Vervolgens acht de CRvB van belang dat van appelland *als startende ondernemer* verwacht mag worden dat hij een *behoorlijke mate van deskundigheid* heeft over de markt waarop hij zich gaat begeven, de bedrijfsvoering die hij beoogt en de financiering van zijn bedrijf. Daarom acht de CRvB "wat appelland heeft aangevoerd of kon aanvoeren (*naar zijn aard*, toevoeging EvdB) *geschikt* (...) om (...) twijfel te zaaien over de conclusie van Motivity dat het bedrijf niet levensvatbaar was (cursivering EvdB)." Deze overweging lijkt op gespannen voet te staan met de hiervoor in punt 2 weergegeven vaste rechtspraak dat het oordeel over de levensvatbaarheid moet worden gebaseerd op objectieve gegevens en dat louter eigen verwachtingen daartoe onvoldoende zijn. Als de – op de eigen deskundigheid als ondernemer gebaseerde – eigen verwachting onvoldoende is om tot levensvatbaarheid van de onderneming te kunnen concluderen, dan ligt het niet voor de hand dat diezelfde eigen deskundigheid als ondernemer wel toereikend is om twijfel te zaaien over de juistheid van het advies van de door het college geraadpleegde deskundige over die levensvatbaarheid.

Dat, zoals de CRvB ook in r.o. 4.6 overweegt, het mogelijk is dat hetgeen appelland zelf (onderbouwd en gemotiveerd) aanvoert de rechter kan leiden tot twijfel aan de juistheid en volledigheid en bovendien de rechter een eigen bevoegdheid heeft om een deskundige in te schakelen, behoort tot de inhoudelijke toetsing van stap 3. Het laat onverlet dat als appelland geen geld heeft om een eigen deskundige te raadplegen, hij niet op gelijke voet met het college toegang heeft tot deze externe deskundigheid en daarmee in een substantieel nadeliger positie verkeert.

Dat, zoals de CRvB ook in r.o. 4.6 overweegt, het mogelijk is dat hetgeen appelland zelf (onderbouwd en gemotiveerd) aanvoert de rechter kan leiden tot twijfel aan de juistheid en volledigheid en bovendien de rechter een eigen bevoegdheid heeft om een deskundige in te schakelen, behoort tot de inhoudelijke toetsing van stap 3. Het laat onverlet dat als appelland geen geld heeft om een eigen deskundige te raadplegen, hij niet op gelijke voet met het college toegang heeft tot deze externe deskundigheid en daarmee in een substantieel nadeliger positie verkeert.

8. De CRvB wijst erop dat door de eigen deskundigheid als startende ondernemer "de onderhavige zaak in belangwekkende mate af(wijkt) van de zaken waarin sprake is van een medische beoordeling door verzekeringsartsen, waarbij de betrokkene in de regel niet beschikt over medische deskundigheid om ten aanzien van zijn eigen situatie op gelijk niveau tegenwicht te kunnen bieden aan die deskundigen".

Hoewel de CRvB hier suggereert dat de startende ondernemer in een sterkere positie staat dan de betrokkene bij een medische beoordeling, is het tegendeel het geval: in medische zaken kan de betrokkene concrete en objectieve stukken overleggen in de vorm van informatie van zijn behandelend arts. Daarmee vergelijkbare – van externe deskundigen afkomstige – concrete en objectieve stukken heeft een startende ondernemer doorgaans niet tot zijn beschikking, zodat hij ten opzichte van de betrokkene bij een medische beoordeling juist in een nadeliger positie verkeert.

9. Uit het voorgaande volgt dat appelland wel degelijk in een substantieel nadeliger positie verkeert dan het college. Een zuivere toepassing van stap 2 had de CRvB dan moeten leiden tot inschakeling van een eigen onafhankelijk deskundige. Maar de CRvB doet iets anders: hij betreft bij zijn beoordeling van stap 2 nadrukkelijk ook de inhoudelijke beoordeling van stap 3 ("Hieruit en *uit wat onder 4.7 wordt overwogen* volgt dat (cursivering EvdB)"). Uit die inhoudelijke beoordeling kan worden afgeleid dat de CRvB het onwaarschijnlijk achtte dat een nieuw deskundigenonderzoek tot andere conclusies zou leiden. En dan moet er een afweging worden gemaakt: rechtvaardigt een zuivere toepassing van stap 2 dat de toch al onder druk staande financiële middelen van de rechtspraak worden ingezet voor een onderzoek dat naar verwachting geen nieuwe gezichtspunten zal opleveren? De vraag stellen is hem beantwoorden: bij de huidige budgettaire problemen kan de rechtspraak zich een zuivere toepassing van stap 2 simpelweg niet veroorloven.

De echte vraag is dan ook eigenlijk hoe verstandig de CRvB eraan doet om vast te houden aan stap 2. Net als in het pre-Korošec tijdperk is voor de inschakeling van een deskundige stap 3 (twijfel aan de juistheid van het bestreden besluit) doorslaggevend. Stap 2, veelbelovend als hij bij de introductie in de uitspraak van 30 juni

2017 was, heeft inmiddels toch het karakter van een toverformule gekregen (zie over toverformules de noot van E. van den Bogaard onder CRvB 6 april 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:1301, «USZ» 2016/334). Dan zou het eerlijker zijn als de CRvB in een volgende uitspraak duidelijk maakt dat stap 2 alleen dan tot compensatie van wapenongelijkheid kan leiden als in het kader van stap 3 twijfel is ontstaan aan de juistheid van het besluit.

E. van den Bogaard en H.W.M. Nacinovic, Ed van den Bogaard is advocaat bij Westhoff Advocaten te Amsterdam en bestuurslid van de Specialisatievereniging Sociaal Zekerheidsrechtadvocaten SSZ en Hans Nacinovic is zelfstandig juridisch adviseur (De Legibus)

85

Centrale Raad van Beroep
22 januari 2019, nr. 17/1229 PW,
ECLI:NL:CRVB:2019:430
(Boxum, Claessens, Van Viegen)

Vergoeden kosten bezwaar. Voor intrekkingbesluit geen grondslag. Terugvordering bij achteraf verkregen middelen. Schadevergoeding in verband met ongeval. Peildatum. Vermogen.

[Awb art. 7:11, 7:15 lid 2; Pw art. 58 lid 2 onder f onderdeel 1°]

Essentie: i. Het tijdens de bezwaarprocedure genomen besluit tot intrekking van het besluit tot intrekking van de bijstand omdat daarvoor geen wettelijke grondslag is bij een zelfstandige terugvorderingsgrond, betreft geen louter formeel gebrek zodat de kosten van bezwaar voor vergoeding in aanmerking komen.

ii. Bij aanspraak op middelen in verband met een schadevergoeding na een ongeval wordt een lumpsum schadevergoeding als vermogen vanaf de datum van de bijstandsverlening in zijn geheel in aanmerking genomen nu de ingangsdatum van de bijstandsverlening ligt na de datum van het ongeval.

Samenvatting: i. In het geval tijdens de bezwaarfase een nieuw besluit wordt genomen waarbij het besluit tot intrekking van de bijstand wordt inge-

trokken omdat daarvoor, gelet op de zelfstandige terugvorderingsgrond van de bijstand, geen wettelijke grondslag is, is er geen sprake van een louter formeel gebrek. Er is in dat geval sprake van herroepen van een besluit zodat de kosten van bezwaar met toepassing van art. 7:15 Awb voor vergoeding in aanmerking komen. Bij een wijziging van een wettelijke grondslag van de terugvordering is wel sprake van een formeel gebrek waarvoor de kosten van bezwaar niet voor vergoeding in aanmerking komen.

ii. Bij terugvordering van bijstand op grond van art. 58 lid 2 onder f onderdeel 1° Pw kunnen de aanspraken op middelen zowel vóór als ná de aanvang van de bijstandsverlening zijn ontstaan. Ligt het tijdstip waarop de aanspraken op de desbetreffende middelen zijn ontstaan vóór de aanvang van de bijstandsverlening, dan is de situatie bij de aanvang van de bijstandsverlening beslissend. In aanmerking genomen dat appellant vanaf 26 juli 2011 bijstand ontving in de vorm van een inkomensvoorziening op grond van de WIJ en de aanspraak van appellant op schadevergoeding ontstond op de dag van het ongeval op 20 oktober 2006, geldt in dit geval 26 juli 2011 als peildatum. Het bedrag van € 45.000,- aan uitgekeerde schadevergoeding voor verlies van zelfwerkzaamheid en alle overige reeds geleden of nog te lijden schade is aan te merken als lumpsum en als vermogen en de ontvangst daarvan moet worden toegerekend aan 26 juli 2011. De door appellant gestelde omstandigheid dat dit bedrag ook is bestemd voor de periode tussen het ongeval in 2006 en de aanvang van de bijstandsverlening in 2011 en voor de periode na beëindiging van de bijstand in 2015, wat daar verder ook van zij, is onvoldoende specifiek voor het aanbrengen van een correctie op het op 26 juli 2011 in aanmerking te nemen vermogen. Met dit vermogen wordt de voor appellant op die datum geldende vermogensgrens ruimschoots overschreden, zodat de terugvordering van € 38.096,72 stand kan houden.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 28 december 2016, 16/750 (aangevallen uitspraak), tussen:

[appellant] te [woonplaats] (appellant)
het college van burgemeester en wethouders van Enschede (college)

Procesverloop

Namens appellant heeft mr. G. Beydals, advocaat, hoger beroep ingesteld.